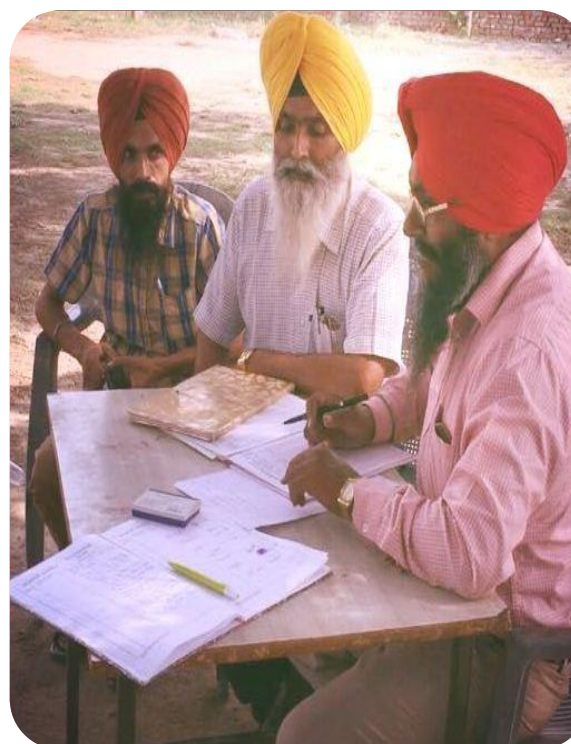

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਬੰਧੀ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਿਕਾ

ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਿਕ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਸੰਸਥਾ (SIRD), ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਅਤੇ

ਦਿਹਾਤੀ ਅਤੇ ਸਨਅਤੀ ਵਿਕਾਸ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾ (CRRID), ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ

ਲੜੀ ਨੰਬਰ		ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ
1)	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ	1
2)	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਰੱਤਵ	2
3)	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤਰੀਕੇ	2
4)	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕੰਮ	3
5)	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ	4
6)	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ	4
7)	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ	5
8)	ਆਮਦਨ ਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਬੱਜਟ	5
9)	ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰ (ਟੈਕਸ) ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ	6

ਅਧਿਆਇ 1

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੱਗਪੱਗ 65 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਬਾਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਪਿਤਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ "ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 40 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਪਰਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦੇ ਹੋਏ 1952 ਵਿਚ ਸਮੁਦਾਇਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (Community Development Programme) ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਜੋਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਿਹਾਤੀ ਸਰਕਾਰ ਭਾਵ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖੁਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਪਰ 1957 ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਹਿੱਤ ਬਣਾਈ ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਮਹਿਤਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮੁਦਾਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਸਿਮਟ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਮਹਿਤਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ 1961 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ, ਜਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਚੋਣ ਲਗਾਤਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਲੱਗਪੱਗ ਕਾਰਜਹੀਣ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 73ਵੀਂ ਸੋਧ ਜੋ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜਾਉਦਿਆਂ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਵੀ.ਨਰਸਿਮਾ ਰਾਓ ਜੀ ਦੁਆਰਾ 1992 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਖਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਵੀ 1994 ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਐਕਟ ਹੇਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਪੱਧਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 99 ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਇਲਾਕਾਈ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਜਿਸ ਦੀ ਵਸੋਂ 90 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਲੱਖ ਹੋਵੇ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 15 ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਤਕ ਹਰ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ ਲੱਗਭਗ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਜਿਸ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਵਸੋਂ ਇੱਕ ਲੱਖ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 25 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੀ ਚੋਣ ਪਰਕ੍ਰਿਆ ਅਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ 50% ਸੀਟਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਵਸੋਂ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਵਸੋਂ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵਸੋਂ ਦਾ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

(ਧਾਰਾ 98)

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ, ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਪੱਧਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬਣਤਰ

(ਧਾਰਾ 99)

ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 99 ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ 15 ਤੋਂ 20 ਮੈਂਬਰ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਇਲਾਕਾਈ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 100 ਅਧੀਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ

- ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੋਵੇ
- ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਵੋਟਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੋਣ
- ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਵੇਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਕਾਈ ਚੋਣ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਾ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ

ਮਿਆਦ

(ਧਾਰਾ 103)

- 1) ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 116 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ
- 2) ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੋਧ ਉੱਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗੀ ਜਿਹੜੀ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ
- 3) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ-
(ੳ) ਉੱਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
(ਅ) ਇਸ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਭੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
- 4) ਕਿਸੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਉਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਨ੍ਹੇ ਚਿਰ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਕਿ ਭੰਗ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣੀ ਸੀ।

ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ:

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਮੁਖੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਚੋਣ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰਵਾਉਣ, ਬੱਜਟ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮਕਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਰੱਤਵ

(ਧਾਰਾ 109)

- 1) ਚੇਅਰਮੈਨ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਏਗਾ, ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰੇਗਾ।
- 2) ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕੰਮ/ਕਰਤੱਵ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ।
- 3) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮਤਿਆਂ ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਲਏਗਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਉੱਪਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖੇਗਾ।
- 4) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 5) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚਲੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁੱਲ 25,000/ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ

ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ

(ਧਾਰਾ 110)

- (1) ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਜਾਂ ਬਚਾਓ ਲਈ ਫੌਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਰਨ ਲਈ ਖ਼ਰਚ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- (2) ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਉੱਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਉੱਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।
- (3) ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉੱਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ, ਦੋਹਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਉੱਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਤਨੇ ਚਿਰ ਤੱਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਸਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (4) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਹਦਾਇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਸ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਉੱਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਕੰਮ

(ਧਾਰਾ 111)

- (ੳ) ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰੇਗਾ;
- (ਅ) ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਏਗਾ ਜੋ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਹੋਣ; ਅਤੇ
- (ੲ) ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਤੇ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਏਗਾ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤਰੀਕੇ

(ਧਾਰਾ 116) :

- 1) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਹਰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਾਧਾਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰੇਗੀ।
- 2) ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬੁਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਣ ਦੱਸਦਿਆਂ, ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਣ ਤੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਏਗਾ।
- 3) ਜੇ ਉੱਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਦੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ ਜਿਹੜੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।
- 4) ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਧਾਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ 10 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ 7 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨੋਟਿਸ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਏਜੰਡਾ, ਮੁੱਦੇ ਸਬੰਧੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹੀ ਸੂਚਨਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ ਤੇ ਲਗਾਏਗਾ।
- 5) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਬਹੁਮਤ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਵਪਾਰਿਕ ਲੈਣ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਰਮ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੇ ਕੋਰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ 30 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਕੋਰਮ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 6) ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- 7) ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਫੈਸਲੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ, ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 8) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਗ ਲਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤ ਹੈ।
- 9) ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੁੱਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੇਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਗ ਲਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- 10) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਾਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਨਾ ਹੋਵੇ।
- 11) ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਧਾਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- 12) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਮਤਾ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਮਤੇ ਤੋਂ ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਸਾਧਾਰਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।
- 13) ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹਰੇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਮੈਂਬਰ ਵਲੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਉੱਪਰ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਰਜਿਸਟਰ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਇਸ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

- 14) ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਦੀ ਕਾਪੀ (ਨਕਲ), ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 15) ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਮੱਦਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ 15 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ।
- 16) (ੳ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿ /ਬੁਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
(ਅ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਅਜਿਹੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਏਗਾ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ

(ਧਾਰਾ 118)

- (1) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਹੋਣਗੀਆਂ
- (2) ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਭਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ
ਬਸ਼ਰਤ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਜੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੋਵੇਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ

(ਧਾਰਾ 119)

ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ, ,
ਅਰਥਾਤ: -

- (1) ਖੇਤੀਬਾੜੀ- ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ-
  - (i) ਸੁਧਾਰੇ ਹੋਏ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵੰਡ
  - (ii) ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ
  - (iii) ਸੁਧਾਰੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਹਰਮਨਪਿਆਰਾ ਬਣਾਉਣਾ
  - (iv) ਹਰੀ ਖਾਦ ਅਤੇ ਰੂੜੀ ਖਾਦ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ

- (v) ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
  - (vi) ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਦਲਦਲਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ
  - (vii) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ
  - (viii) ਪੈਂਦੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ
  - (ix) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪਲਾਟਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣਾ
  - (x) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ
  - (xi) ਰੁੱਖ ਲਾਉਣਾ
  - (xii) ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਲਗਾਉਣਾ
- (2) ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸਾਂਭ - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਭੱ-ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ.
- (3) ਛੋਟੇ ਸਿੰਚਾਈ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਵਾਟਰਸ਼ੇਡ ਵਿਕਾਸ. -
- (i) ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਸਿੰਚਾਈ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
  - (ii) ਸਾਂਝੇ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ;
- (4) ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਉਣਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ - ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਉ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਅਮਲ;
- (5) ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਅਤੇ ਪੋਲਟਰੀ : -
- (i) ਪਸ਼ੂਆਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ
  - (ii) ਪਸ਼ੂਆਂ, ਪੋਲਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਨਸਲ ਦੇ ਸੁਧਾਰ
  - (iii) ਡੇਅਰੀ, ਖੇਤੀ, ਪੋਲਟਰੀ ਅਤੇ ਸੂਰ ਪਾਲਣ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ
  - (iv) ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਛੂਤ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ
- (6) ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ - ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (7) ਖਾਦੀ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਨਅਤਾਂ
- (i) ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਨਅਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ

- (ii) ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ, ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ
- (8) ਪੇਂਡੂ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ - ਘਰੇਲੂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ
- (9) ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ:-
- (i) ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ
- (ii) ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ
- (iii) ਪੇਂਡੂ ਸਫਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ
- (10) ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਜੰਗਲਾਤ ਛੋਟੇ ਜੰਗਲ ਲਗਾਉਣਾ, ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਚਾਰਾ
- (i) ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਜਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਦਰੱਖਤ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ;
- (ii) ਬਾਲਣ ਸਬੰਧੀ ਦਰਖਤ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਚਾਰਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ
- (iii) ਖੇਤੀ ਵਣ ਖੇਤਰ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਨਰਸਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ
- (11) ਸੜਕਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਪੁਲ, ਬੋੜੀਆਂ, ਜਲ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ: -
- (i) ਜਨਤਕ ਸੜਕਾਂ, ਡਰੇਨਾਂ, ਪੁਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ
- (ii) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ
- (iii) ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤੀ ਫੈਰੀ ਐਕਟ, 1878 ਦੀ ਧਾਰਾ 7-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚਾਰਜ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸਤੀਆਂ, ਬੋੜੀਆਂ ਅਤੇ ਜਲਮਾਰਗਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ
- (12) ਗੈਰ-ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (13) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖਿਆ: -
- (i) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖਿਆ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (ii) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ
- (iii) ਨੌਜਵਾਨ ਕਲੱਬਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਤਰੱਕੀ

- (14) ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ , ਪੇਂਡੂ ਦਸਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾਕਾਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (15) ਬਾਲਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ - ਬਾਲਗ ਸਾਖਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ
- (16) ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ. - ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (17) ਮੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਮੇਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਮੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ
- (18) ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ: -
- (i) ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (ii) ਰੱਖਿਅਕ ਅਤੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (iii) ਮੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ
- (iv) ਜਨਮ, ਮੌਤ ਅਤੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ
- (v) ਲਾਵਾਰਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ
- (19) ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ : -
- (i) ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (ii) ਸਕੂਲੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ
- (iii) ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ
- (20) ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ
- (i) ਅਪਾਹਜ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਲਿਆਣ, ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਬੇ-ਆਸਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸਮੇਤ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
- (ii) ਬੁਢਾਪੇ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ
- (iii) ਨਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਖਤਰੇ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਅਮਲਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ-ਬੱਧ ਕਰਨਾ
- (iv) ਦਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ
- (21) ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ : -
- (i) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ, ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ

(ii) ਸਮਾਜਿਕ ਅਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤਬਕਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

(22) ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ: -

(i) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਿਟੀ ਵਲੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜਾਂ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ/ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ

(ii) ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਓ

(23) ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, - ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ

(24) ਪੇਂਡੂ ਬਿਜਲੀਕਰਨ, - ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਤ ਪੇਂਡੂ ਬਿਜਲੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ

(25) ਸਹਿਕਾਰਤਾ - ਸਹਿਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ

(26) ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ - ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ

(27) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜ ਜਿਹੜੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਸੌਂਪਣਾ

(ਧਾਰਾ 120)

(1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਜਿਸ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਅਜਿਹੇ ਫਰਜ਼ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ

(2) ਉਪ-ਭਾਗ (1) ਅਧੀਨ ਜੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੇ ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਫਰਜ਼ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਸ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਵਾਧੂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ।

ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ

(ਧਾਰਾ 121)

- (1) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਆਪ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਮ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਰੱਖੇਗੀ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤਰਤੀਬ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹਨ.
- (2) ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ: -
  - (i) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ
  - (ii) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ

ਉਪ-ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ

(ਧਾਰਾ 122)

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੰਤਵ, ਅਤੇ, ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਾਧਾਰਣਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ -

- (i) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ
- (ii) ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਸੱਦਣ ਅਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ
- (iii) ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ
- (iv) ਸਾਂਝੀ ਮੋਹਰ ਦੀ ਹਿਫਾਜਤ ਅਤੇ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
- (v) ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪੱਖੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ
- (vi) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਮਤਿਆਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਫੀਸ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ

- (vii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਰਮ
- (viii) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ, ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਹਿੱਤ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਅਤੇ ਬਹਿਸ, ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸ
- (ix) ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਨੂੰਨ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
- (x) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ
- (xi) ਮੇਲਿਆਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ
- (xii) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਫੀਸਾਂ, ਟੈਕਸਾਂ ਅਤੇ ਸੈੱਸਾਂ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਅਤੇ ਮੁੱਲਅੰਕਣ
- (xiii) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਸ ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ
- (xiv) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 119, 120 ਅਤੇ 121 ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ, ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ
- (xv) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਉਂਦੀ ਹੈ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ, ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ
- xvi) ਜਨਤਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ
- (xvii) ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ
- (xviii) ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣਾ, ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਬੈਲ ਗੱਡੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਾਹਨ ਦੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮ

- (xix) ਗਲੀਆਂ ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਖਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਖਤਰਨਾਕ ਢਾਂਚੇ, ਬੇਢੰਗੇ, ਛੁਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਅਣਡਿੱਠੀਆਂ ਖੂਹਾਂ, ਡਿੱਗਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਖੁਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ/ਨਦੀਆਂ ਤੋਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ
- (xx) ਖੁਲੇ ਮੈਦਾਨ ਅਤੇ ਚਰਾਂਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ
- (xxi) ਪਸ਼ੂਆਂ, ਭੇਡਾਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ.
- (xxii) ਝਰਨੇ, ਟੈਂਕ, ਛੱਪੜਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ
- (xxiii) ਕਬਰਸਥਾਨ ਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ
- (xxiv) ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ
- (xxv) ਮੱਛਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਲੇਰੀਆ ਵਿਰੋਧੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ
- (xxvi) ਚੂਹੇ, ਟਿੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਤੇ ਹਲਕਾਮ ਵਿਰੋਧੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ
- (xxvii) ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਸ਼ਨਦਾਨ, ਖਿੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੀ. ਬੀ ਕੰਟਰੋਲ ਉਪਾਅ
- (xxviii) ਖੇਡ ਮੈਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪਾਰਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਰਨਾ
- (xxix) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਵਾਰਾ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ
- (xxx) ਤਲਾਅ, ਸਰਾਵਾਂ, ਬੇਕਰੀ, ਧੂੰਆਂ ਰਹਿਤ ਚੂਲੇ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਆਟਾ ਮਿੱਲਾਂ, ਅਨਾਜ ਗੋਦਾਮਾਂ, ਕਸਾਈ ਘਰਾਂ, ਧੌਬੀ-ਘਾਟਾਂ, ਮਾਰਕੀਟ ਅਤੇ ਸਟਾਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਬੱਧ ਕਰਨਾ
- (xxxi) ਉਹ ਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟੈਪਲ, ਗਊ-ਘਰ ਜਾਂ ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਭੇਡਾਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰੀਆਂ ਦੇ ਵਾੜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਬੱਧ ਕਰਨਾ
- (xxxii) ਛੂਤ ਵਾਲੀ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਜਾਂ ਇਲਾਜ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਬੱਧ ਕਰਨਾ
- (2) ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੇਠ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ

ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੇ ਸਜ਼ਾ

(ਧਾਰਾ 123)

ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਪੰਜ ਸੌ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਓਨਾ ਸਮਾਂ ਹਰੇਕ ਦਿਨ ਲਈ ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਸਜ਼ਾ

(ਧਾਰਾ 124)

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਵਲੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੇਠ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਧੀਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਵਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਰਾਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਦਾਇਤ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਕੋਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਛੋਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 500/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਹਿਲੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ

(ਧਾਰਾ 125)

ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਕਮ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੱਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ

(ਧਾਰਾ 126)

ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 50/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ

(ਧਾਰਾ 127)

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਸਜਾ-ਯੋਗ ਜੁਰਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਵਾਏਗੀ।

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

(ਧਾਰਾ 128)

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੋਟ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਚੋਟ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਅਣਗਿਹਲੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੋਟ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ

(ਧਾਰਾ 129)

(1) ਸੈਕਸ਼ਨ 153 ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਵਲੋਂ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਉਹ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਰਕਮ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਕੇ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਕੇ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

(ਧਾਰਾ 130)

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ, ਉਪ-ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕੁੱਝ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਉਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਚੇਅਰਮੈਨ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਕੰਮ ਉਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਹੁਕਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

(4) ਚੇਅਰਮੈਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਉਪ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੀ ਸੇਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ

ਸੰਯੁਕਤ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ

(ਧਾਰਾ 131)

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੇਠਲੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨੀ ਹੀ ਰਕਮ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪੇ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੈ।

ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ

(ਧਾਰਾ 132)

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਕੀਮਤ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਿਧੀ

(ਧਾਰਾ 133)

ਜਦੋਂ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਧਾਰਾ (132) ਅਧੀਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਉਸ ਲਈ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅੰਦਰ ਜੰਤਕ-ਮੰਤਵ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਕੋਲ ਰਹੇਗੀ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀਆਂ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ

(ਧਾਰਾ 134)

(1) ਹਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੇਗੀ ਜਿਵੇਂ: -

(ੳ) ਜਨਰਲ ਕਮੇਟੀ

(ਅ) ਵਿੱਤ, ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਕਮੇਟੀ;

(ੲ) ਸਮਾਜਕ-ਨਿਆਂ ਕਮੇਟੀ

(2) ਹਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਮੇਤ 6 ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

(3) ਚੇਅਰਮੈਨ ਆਪਣੇ ਆਹੁਦੇ ਕਾਰਨ ਜਨਰਲ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤ, ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਆਪਣੇ ਆਹੁਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਵੇਗਾ

(4) ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਚੁਣਿਆ ਮੈਂਬਰ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(5) ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ

(ਧਾਰਾ 135)

(1) ਜਨਰਲ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਸੰਸਥਾ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਸੰਚਾਰ, ਇਮਾਰਤ, ਪੇਂਡੂ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਫੁਟਕਲ ਵਿਸਥਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਵਿੱਤ, ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਕਮੇਟੀ ਬਜਟ ਬਣਾਉਣ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਵਿੱਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਜਾਂ, ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਵਾਧੇ, ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੜਤਾਲ, ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਵਿੱਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਛੋਟੇ ਬੱਚਤ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਜ ਦੇ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਆਮ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੇਗੀ।

(3) ਸਮਾਜਕ ਨਿਆਂ ਕਮੇਟੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ: -

(ੳ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨਾ

(ਅ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ

(ੲ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ

(ਸ) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ. (4) ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਉਪ-ਭਾਗ (1) ਤੋਂ (3) ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵਿਧੀ

(ਧਾਰਾ 136)

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਇਸ ਵਿਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

(2) ਹਰੇਕ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵਾਪਸੀ, ਬਿਆਨ, ਖਾਤੇ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ

(3) ਹਰੇਕ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇ ਜੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੈ, ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ

(4) ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ, ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੇਗਾ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਨ, ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

(ਧਾਰਾ 137)

(1) ਕਿਸੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਨ, ਰੱਖਣ, ਵਿੱਢਣ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਵੇਗੀ

(2) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੰਡ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਹੋਣ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੇਠ ਹੋਣਗੇ

(3) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਰਹੇਗੀ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ

(ਧਾਰਾ 138)

ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ:-

- (ੳ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਥਾਨਕ ਕਰਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਮਾਈ
  - (ਅ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਸਾਰੇ ਕਰ, ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ
  - (ੲ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਫੰਡ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ
  - (ਸ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਲਾਭ
  - (ਹ) ਫੰਡ ਵਿੱਚ-ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ
  - (ਕ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ
  - (ਖ) ਸਾਂਝੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ
  - (ਗ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਜੋ ਏਜੰਸੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ
  - (ਘ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ
- ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਫੰਡ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ, ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ

(ਧਾਰਾ 139)

- (1) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਕੋਲ ਰਹਿਣਗੇ।) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਫੰਡ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਉਪ-ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਵੇ।
- (2) ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਵੇ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਣਾਏ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਕਿਊਰਟੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਫੰਡ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਕਿਊਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗੇਤੀ

ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਈ ਵਸੂਲੀ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

(ਧਾਰਾ 140)

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਫੰਡ ਧਾਰਾ 119 ਅਤੇ 155 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਾਗ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਫੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਇਲਾਕੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਖਰਚੇ ਜਾਣਗੇ : -

(ੳ) ਸੈਕਸ਼ਨ 120 ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ

(ਅ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਆਡਿਟ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਰਚੇ

(ੲ) ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਲਾਗਤ.

(ਸ) ਸਿੱਖਿਆ, ਜਨ-ਸਿਹਤ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਭਾਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ

(ਹ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੇਠਲਿਆਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਨ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

(ਕ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚਾ ਜਦੋਂਕਿ ਫੰਡ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇ

(ਖ) ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਸਮੁਦਾਇਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲਾਗਤ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਬਤ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ

(ਗ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਖਰਚੇ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਲਈ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਰਾਰ ਦੇਵੇ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ

(ਧਾਰਾ 141)

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਵੇਸ਼ਾ, ਕਰਜਿਆ ਦੀ ਅਣ-ਖਰਚੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਦੀ ਅਸਲ ਨਕਦੀ, ਬਕਾਇਆ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੇ ਨਕਦੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਅਸਲ ਲਾਗਤ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਬੈਂਕ ਪਾਸ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਆਦੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਲ ਨਕਦੀ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ

ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਅਨੁਮਾਨ

(ਧਾਰਾ 142)

(1) ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਕ ਬੈਠਕ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿੱਤ, ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ. ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਜਟ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇਵੇਗੀ

(2) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿਚ ਦੋ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (1) ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਕਾਸ ਬਲਾਕ ਦਾ ਬਜਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਗ (2) ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਏ ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਬਜਟ ਦੇ ਦੋਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਜਾਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ

(3) ਫਿਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਬਜਟ ਇਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

(4) ਫਿਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਇਸ ਬਜਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

(ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ

(ਅ) ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਜਟ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਭਾਗ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਜਟ, ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ

(ਧਾਰਾ 143)

ਹਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਕਾਉਂਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਬਜਟ ਅਤੇ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ

(ਧਾਰਾ 144)

ਹਰੇਕ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਧਾਰਾ 142 ਤਹਿਤ ਬਜਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾਏਗੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਿਆਂ ਅਜਿਹੇ ਬਜਟ ਜਾਂ ਖਾਤੇ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਦੇ ਸਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ

(ਧਾਰਾ 145)

ਹਰੇਕ ਵਿੱਤ ਸਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਹਰ ਇੱਕ ਮੱਦ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਹਰ ਕੰਮ ਤੇ ਕੀਤੇ ਖਰਚੇ, ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਫੰਡ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਾ ਇਕ ਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਚਾਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਸਥਾਨਕ ਦਰ

(ਧਾਰਾ 146)

(1) ਹਰੇਕ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁੱਲ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਪਿੱਛੇ 25 ਪੈਸੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਕਰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਕਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ

(ੳ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ

(ਅ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਸਥਾਨਕ ਕਰ ਖ਼ਤਮ ਜਾਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਵੱਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਸਥਾਨਕ ਕਰ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ

(ਧਾਰਾ 147)

ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸਥਾਨਕ ਕਰ ਦੇਣ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ: -

ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮਾਲੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਿਰਤ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਉਸ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਸਥਾਨਕ ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ

ਸਥਾਨਕ ਕਰ ਦੀਆਂ ਵੱਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ

(ਧਾਰਾ 148)

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਥਾਨਕ ਕਰ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਰਕਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਦਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਿਊਂਸੀਪਲਟੀ ਜਾਂ ਛਾਉਣੀ ਦੀਆਂ ਹਦਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਗਾਏਗੀ ਸਥਾਨਕ ਕਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸੂਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਊਂਸੀਪਲਟੀ ਫੰਡ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰ ਲਗਾਉਣਾ

(ਧਾਰਾ 149)

(1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਧਾਰਾ (150) ਅਧੀਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

(ੳ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਕੱਚੀ ਸੜਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੜਕ ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਪੁੱਲ ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਿਸੇ ਟੋਲ ਬਾਰ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਵਾਹਨਾਂ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾ ਤੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ

(ਅ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਬੰਧੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ

(ੲ) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਦਰ ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਭਾਵ;

(i) ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ

(ii) ਪੂਜਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ, ਮੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਫਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਫੀਸ, ਜੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇ

(iii) ਮਾਰਕੀਟ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ

(iv) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਫੀਸ;

(v) ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਰ, ਜਿੱਥੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ

(vi) ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਦਰ, ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ

(2) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏਗੀ। ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ, ਮੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਮੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਫਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਾਏਗੀ ਅਤੇ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏਗੀ

(3) ਟੋਲ, ਫੀਸਾਂ ਜਾਂ ਮਹਿਸੂਲ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ ਤਿੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਟੋਲਜ਼ ਫੀਸਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਲਾਸ ਦੀਆਂ ਮਹਿਸੂਲ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

(ਧਾਰਾ 150)

(1) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

(2) ਜਦੋਂ ਉਪ-ਭਾਗ (ੳ) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਮਤਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਗ ਦੱਸਦਿਆਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸਦਿਆਂ ਜਿਸ ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਦਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਢੰਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ

(3) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਉਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

(4) ਜੇਕਰ 30 ਦਿਨ ਦੇ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਾ ਮੰਨਣਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ -

(ੳ) ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਤ ਟੈਕਸ ਉਹ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ ਅਤੇ

(ਅ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਮੇਤ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਕੋਲ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗੀ

(5) ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਧਾਰਾ (ੳ) ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਇਕ ਤਾਰੀਖ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇ, ਜੋ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ

(6) ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ

ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

(7) ਜੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਪ੍ਰਸਤਾਵਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅੱਗੇ ਭੇਜੇਗੀ

(8) ਜੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਤ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

(9) ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ (8) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (151) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ

(10) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ

(ਧਾਰਾ 151)

(1) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫੰਡ ਕਰਜ਼ਾ ਭੁਗਤਾਨ ਫੰਡ ਕਾਇਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

(2) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਬੈਂਕਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਾਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੋ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਨਤੀ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਖਰਚੇ

(ਧਾਰਾ 152)

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਫੰਡ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਦਰਾਂ, ਟੈਕਸ ਆਦਿ ਦੀ ਵਸੂਲੀ

(ਧਾਰਾ 153)

ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਰੇਟਾਂ, ਟੈਕਸਾਂ, ਟੇਲਜ਼ ਮਹਿਸੂਲਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਕਾਏ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਅਜਿਹੇ ਰੇਟ ਦੇ, ਟੈਕਸ, ਫੀਸ, ਟੇਲ ਅਤੇ ਸੈਂਸ ਮਹਿਸੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਰੇ ਬਕਾਏ ਲਗਾਨ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣਗੇ

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ

(ਧਾਰਾ 154)

1) ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ ਸਬੰਧਤ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਹੋਵੇਗਾ

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ-

(ੳ) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ

(ਅ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਧੀਨ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖੇਗਾ

(ੲ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰੇਗਾ

(ਸ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ

(ਹ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ

(ਕ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣੇ ਅਤੇ ਵੰਡਣੇ; ਅਤੇ

(ਖ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ

(3) ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਹਰੇਕ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਵੇਗਾ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਤੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ: ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ

(4) ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ : -

(ੳ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ

(ਅ) ਸਾਂਝੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਣਾ

(ੲ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸੋਲਣਯੋਗ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨਾ

(ਸ) ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ

(ਹ) ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ

(ਕ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਦਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕੇਸਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇ, ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਤਰਫੋਂ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨਾ

(ਖ) ਅਜਿਹੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਵੇ ਸਬੰਧੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨਾ, ਆਮ ਸੀਲ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ

(ਗ) ਸਾਂਝੀ ਮੋਹਰ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਸਟਾਫ ਰੱਖਣਾ

(ਧਾਰਾ 155)

(1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕੁਸਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ: -

(ੳ) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਭੱਤਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਉੱਪਰ ਵੱਧ ਖਰਚੇ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ

(ਅ) ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਜਾਂ ਸਲਾਨਾ ਫੰਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

(ੲ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗਰੈਚੁਟੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਚੰਦਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ-

(i) ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਭੱਤਾ, ਪੀ.ਐਫ, ਗਰੈਚੁਟੀ ਅਤੇ ਸਲਾਨਾ ਫੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੱਕ-ਪੱਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀਆਂ

(ii) ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਛੁੱਟੀ ਭੱਤੇ, ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਜਾਂ ਸਲਾਨਾ ਰਕਮ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਤਹਿਤ ਉਸ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

(2) ਉਪਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏਆ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ

(ਧਾਰਾ 156)

(1) ਧਾਰਾ 216 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੇਧ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ, ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ

(2) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਓਨਾ ਚਿਰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂ ਆਹੁਦੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ-

(3) ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਆਚਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਨੈਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਅਹੁਦਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ

(4) ਜਿੱਥੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ

(ਧਾਰਾ 157)

(1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਕੰਮ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੋਣ

(2) ਉਪ-ਭਾਗ (1) ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ.

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਹ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਹੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 156 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਵਹਾਰ ਨਿਯਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ

(ਧਾਰਾ 158)

ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਚਰਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, 1966, (ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਯਮ), ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਅਨੁਰੂਪ ਨਾ ਹੋਣ: ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ "ਸਰਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ "ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸ਼ਬਦ ਕਰਮਵਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ

ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ

(ਧਾਰਾ 159)

(1) ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਧਾਰਾ (157) ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਤਵ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਦੇਬਾਜੀ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਵੇਗਾ

(2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਤ (ਸ਼ਾਮਲ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਜਾਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਭੱਤਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੇਵਾਫਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹੇਗਾ

ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਦਿ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣਗੇ

(ਧਾਰਾ 160)

ਧਾਰਾ (157) ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਰ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਚੁੰਗੀ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਮੈਂਬਰ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਜਾਬਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅੰਦਰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ